

GILBERT BLIN, KONSTNÄRLIG LEDARE

Gilbert Blin (f 1960) har studerat teaterhistoria och regi vid Sorbonne-universitetet, där han utsågs till statlig stipendiat och 1986 blev Maître es Lettres (motsvarande masterexamen). Hans huvudområde är Rameaus operor och deras scenhistoria. Det har sedermera utvidgats till att omfatta hela den franska barockens opera och teater, vilken blivit hans specialområde som forskare och regissör.

1981–1991 arbetade Gilbert Blin som teaterledare på ett antal universitet och högskolor. Efter att ha gjort sin militärtjänst som litteraturhandledare för flygvapenkadetter undervisade han i dramatisk framställning vid École Nationale de la Statistique et de l'Administration Économique (Högskolan för statistik och ekonomisk administration), varefter han blev utbildningsansvarig för programmet "Activités Culturelles d'Ouverture" (kulturella basaktiviteter) vid École Centrale des Arts et Manufactures (motsvarande Konstfack). Där ledde han också Ingenjörselevernas teatergrupp, och bland hans fyrtiotal produktioner märks uppsättningar av dramaklassiker av Corneille, Molière och Marivaux, liksom av Euripides, Shakespeare och Strindberg, samt operor av Purcell och Charpentier.

Under sin konstnärliga utbildning arbetade Gilbert Blin med regissörer som Robert Altman, Pier Luigi Pizzi, Vittorio Rossi, Helmut Polixa och Nicolas Joël. Dessa engagemang ledde vidare till uppgifter på olika scener i Europa: 1987 som regiassistent vid Opéra de Paris, och samarbete med de konstnärliga ledarna Jean-Louis Martinoty och Thierry Fouquet vid Opéra Comique i Paris. Från 1987, i *Don Giovanni*, till 1991, i *Idomeneo*, fungerade Gilbert Blin i ett flertal produktioner som samarbetspartner till uppburna scenkonstnärer som Göran Järvefelt, Volker Schlöndorff och Sir Charles Mackerras, samt till framstående skulptörer som Arman, Bernar Venet och Jennifer Bartlett.

Gilbert Blins första egna regiuppdrag var *Werther* av Massenet för Opéra de Nancy 1991; tre år därefter svarade han, med Laurent Petitgirard som dirigent, för en ny version av denna opera för Alfredo Kraus avskedsproduktion på Salle Favart (Opéra Comique). 1995 regisserade han *Lakmé* av Delibes med Natalie Dessay på Opéra Comique, en produktion som togs upp med framgång på Opéra de Nancy, Opéra d'Avignon, Opéra de Marseille och Grand Théâtre i Bordeaux... 1995 ledde Gilbert Blin även workshops för unga sångare kring *Louise* av Charpentier på Opéra de Massy, samt kring *Alcina* av Händel på Operastudion i Stockholm. 1996 arbetade han som dramaturg vid uppsättningen av *Carmen* av Bizet, regi David Radok, på Det Kongelige Opera i Köpenhamn. 1999 blev Gilbert Blin den förste franske regissör som inbjöds till Operan i Prag, där hans uppsättning av *Robert le Diable* av Meyerbeer, med Vincent Monteil som dirigent, har kommit att ingå i teaterns fasta repertoar.

Tack vare sin inriktning på 1700-talsopera har Gilbert Blin kommit att arbeta med Gluck och dennes estetik, bl a genom forsknings- och uppsättningsarbete tillsammans med Arnold Östman. Gilbert Blin var 1990 deklamationsansvarig för *Iphigénie en Tauride* på Drottningholms slottsteater, 1993 för *Alceste* på Concertgebouw i Amsterdam; han ledde också en interpretationsworkshop för *Iphigénie en Tauride* vid Opéra de Massy 1995. Gilbert Blin inbjöds 1992 att regissera på Drottningholms slottsteater, där han satte upp *Orfeo ed Euridice*. Denna enstämmigt hyllade produktion spelades in av svensk TV och sattes 1998 upp på nytt inom ramen för Kulturhuvudstadsåret.

Gilbert Blin har sedan starten 1999 varit konstnärligt ansvarig för ACADEMIE DESPREZ, *Association Française pour le Rayonnement du Théâtre du Château de Drottningholm et du Musée Suédois du Théâtre* (med målsättning att främja och sprida kännedom om Drottningholms Slottsteater och dess samlingar). Med utgångspunkt i denna akademi har Gilbert Blins forskning kring 1700-talsteaterns produktionspraxis, i samarbete med musikkforskaren Rémy-Michel Trotier, vidgats till global nivå i form av publikationer, utbildning och praktiskt teaterarbete vid olika internationella institutioner. Denna verksamhet, som är unik för ACADEMIE DESPREZ, stöds av Drottningholmsteaterns Vänner, och Gilbert Blin kom 2002 att tilldelas *Henrik Nordmark*-priset ur H.K.H. Kronprinsessan Victorias hand.

I USA ledde Gilbert Blin, tillsammans med musikerna Paul O'Dette och Stephen Stubbs, 2001 en scenisk rekonstruktion av *Thésée* av Lully vid Boston Early Music Festival samt Festival of Tanglewood. Vid Leyden-universitetet i Holland har han gett master classes kring Voltaires teater. Vid statliga Operan i Prag har han svarat för regi och scenografi till en ny produktion av *Orlando Furioso* av Vivaldi, samt 2003 en rekonstruktion av *Rosmira fedele* av Vivaldi, tillsammans med Gilbert Bezzina, på Opéra de Nice. För Mozartåret har Gilbert Blin arbetat med att återskapa Josef Platzers originalscenografi till *Don Giovanni* på Ständertheater i Prag 2006. Kommande regiuppdrag är *Teseo* av Händel of *Il Tigrane* av Scarlatti på Opéra de Nice, samt *Psyché* av Lully för Boston Early Music Festival.

Som "Regissör in Residence" vid Boston Early Music Festival sedan 2008, med Paul O'Dette och Stephen Stubbs, har Gilbert Blin regisserat Monteverdis *L'incoronazione di Poppea*, Steffanis *Niobe* och Händels *Almira*. För BEMF Chamber Opera Series på Jordan Hall i Boston, iscensatte han Blows *Venus och Adonis*, Purcells *Dido och Aeneas*, Händels *Acis och Galatea* och Monteverdis *Orfeo*.

Sedan 2004 arbetar Gilbert Blin på ett omfattande flerårigt projekt med förgreningar inom många olika discipliner. Med utgångspunkt i den franske filosofen Louis de Cahusacs (1706-1759) arbeten utforskar Gilbert Blin en teaterestetik innefattande såväl en teoretisk helhetssyn som en praktisk tillämpning i form av publikationer, utställningar och scenproduktioner. Med ACADEMIE DESPREZ som bas leder Gilbert Blin ett team specialister på skilda områden – musikkforskare, konsthistoriker, sceniska artister, tekniker – kring upplysningstidens repertoar och dess betydelse i nutid och framtid.